

SECRET

SR/2-B-60-205

4 October 1960

MEMORANDUM FOR: Chief, SR/2

SUBJECT : Contact Report - AEKIL0/2

1. A prearranged meeting between AEKIL0/2 and Case Officer [] was held in New York on 29 September 1960. The purpose of this meeting was to debrief AEKIL0/2 relative to his trip to Cleveland, Ohio, on behalf of activities for Daugavas Vanagi. The Case Officer called AEKIL0/2 on 26 September and arranged to meet him at 1130 hours on 29 September in the lobby of the Park Sheraton Hotel, 7th Avenue and 55th Street. The meeting was made without difficulty.

2. The Case Officer escorted AEKIL0/2 to Room 1220 in the Hotel Victoria, 7th Avenue and 55th Street where a debriefing took place. AEKIL0/2 turned over to the undersigned the following information.

- a. Jorgen HVIID (see paragraph 2 i, Operational Report 9 May 1960) a Danish security officer who will probably make security arrangements for the visit of the King and Queen of Denmark to the United States is expected to be in the New York area o/a 15 October during the Danish Fair. Having lived in Riga as a young boy HVIID speaks Latvian. Pending a check with the Danish desk it might be worthwhile to determine whether or not HVIID might have some information on Latvian affairs in Denmark, especially since he once was involved in Danish REDSOX affairs. Imants REITMANIS (see paragraph 3 d Operational Report 25 April 1960), sent this information to AEKIL0/2. AEKIL0/2 will meet HVIID, at the Fair if the opportunity presents itself. (Attachment A)
- b. Traces on the surname PUJATS was furnished in reply to a request by Case Officer. The name PUJATS which figures prominently in a current LCIMPROVE case has relatives allegedly in the U.S. and Canada. There were no traces on PLAVINSKIS, cousins of the PUJATS. (Attachment B)
- c. A list with a brief biographical sketch of five prominent Latvian leaders in Cleveland, Ohio was furnished. (Attachment C) Having recently terminated [] [] [] a REDSKIN spotter in Cleveland, a new spotter will be selected from this list as his replacement.

SECRET

AH A-I

SECRET

SR/2-B-60-205

Page 2

- d. A REDSKIN traveller lead was furnished on Gandar KENINS, a professor at Pacific Lutheran University, Tacoma 44, Washington. Subject is c. 40 years old. Both of his aged parents are still living in Latvia. (Attachment D)
- e. A report by (fnu) VILKS, a resident of the Chicago area and a recent visitor to Latvia, was furnished. VILKS is an old immigrant and "pinkish." His report is of no practical value and will not be translated. (Attachment E)
- f. Considerable information including a letter was furnished on Janis Simpsons [] [] (see paragraph 8, Operational Report, 24 August 1960), a recently arrived Latvian immigrant in Tacoma, Washington. (Attachment F) The undersigned plans to visit SIMPSONS this month to debrief him on OI and PI. [] []
- g. AEKILO/2 furnished a report from [] [] giving OB information relative to the location of Soviet missile sites in Latvia and disposition of several large military units. Unfortunately the sources of this information are not given. Since it is entirely possible that [] [] may know the sources, FRAN will be furnished a copy of the report and asked to establish its accuracy. (Attachment G)
- h. A correction to the Latvian Komsomol list (see Operational Report, 13 July 1960) was furnished. Vjaceslavs TORICINS died in September 1960.
- i. A list of addresses (1960) of state enterprises in Riga was furnished. As a convenient reference the list will be translated. (Attachment H)
- m. The names of four former Latvian Legionaires living inside who were formerly in Siberia were furnished. Complete names and addresses will be obtained.
- 1) Janis KRIMULDENS - Valmiera
 - 2) fnu TILTINS - Valmiera
 - 3) fnu PRAUDINS - Riga
 - 4) Alfons KIKUTS - Riga

The latter has a wife who has since remarried and two grown daughters living in Venezuela. If more biographical information can be developed on the latter, a REDSKIN mission from S. America may be a distinct possibility. [] [] was granted a visa to visit her father.

SECRET

255101

SECRET

SR/2-B-60-205

Page 3

n. Copies of the following publications were supplied which have been given to the CA Staff.

- 1) ACEN News , July - September 1960, #64-66
- 2) The New Colonialism, (ACEN), New York, 1960
- 3) Report of the Afro-Asian Convention on Tibet and Against Colonialism in Asia and Africa, New Delhi, April 9-11, 1960, Afro-Asian Council

3. The undersigned then took up new business with AEKILO/2. He requested and was promised a file of names and addresses of Latvian veterans in FBPRIME. Moreover, AEKILO/2 promised to try to obtain a duplicate of world wide file.

To assist the agent in recording data for REDSKIN leads copies of the attached form were left with him. The remarks at the bottom of the form were made orally. (Attachment I)

The Case Officer repeated his request for copies of Swedish and Danish Films on Riga. AEKILO/2 will try to obtain them on loan for showing in the States. If successful and following a preview, copies will be made for training purposes.

AEKILO/2 will continue to search for leads to older emigres, i.e., Latvians who left their homeland prior to 1939 and therefore do not run afoul of the recent Soviet ruling on their continuing Soviet citizenship.

4. The Case Officer then briefed his agent on how to approach a recent Latvian immigrant and a recent traveler to Latvia. For some time the desk has been anxious to utilize a principal agent with good natural cover to undertake a preliminary assessment of possible valuable sources of information on Latvia. The undersigned outlined the essential elements of how to approach these individuals and how to elicit information. Then the agent will summarize his findings which will enable the desk to determine whether or not these individuals should be further contacted by a Headquarters' officer. The names and information supplied for the initial mission are as follows:

a.
DOB:
POB:
FORMER RESIDENCE:
NEW RESIDENCE:

SECRET

255111

SECRET

SR/2-B-60-B-205

Page 4

AEKILO/2 has met both mother and daughter at a Latvian gathering.

b.
DOB:
POB:
OCC:
RESIDENCE:
Visited USSR in 1959.

AEKILO/2 lives in E. Orange, N. J. His wife works at Memorial Hospital and knows nurses at other hospitals. If AEKILO/2 can establish through his wife's conversation or friends in the area that the doctor visited the USSR especially Latvia, he will try to meet him on the basis of his active interest in Latvian affairs. There is no denying his strong interest in all matters Latvian.

5. The Case Officer will contact his agent prior to the latter's trip to London, Ontario - Milwaukee - Kalamazoo - Chicago (19 November - 21 November). Based on AEKILO/2's handling of his mission to contact the two people cited above the Case Officer will consider giving him an assignment to meet someone in the area of his travel excluding Canada.

6. The meeting terminated at approximately 1500 hours following lunch in the Men's Grill at the Hotel Taft, 7th Avenue and 51st Street. No surveillance was observed as Case Officer and agent parted near the Hotel Victoria.

SR/2/Baltic/Latvia

SECRET

SECRET

ATTACHMENT A

HVIID, Jorgen, dāņu izlūkosanas dienesta virsnieks. Karaļa uzticības persona. Armijas dienesta pakāpei viņa flotes dienesta pakāpe atbilstot pulkvedim-ltn. Patreiz uzturoties ASV. Cik zinams, tad pavada kādu dāņu izstādi, kura tiek rīkota ASV.

Pēc latviešu laikrakstu ziņām (Laiks, 21. sept. 1960) var secināt:

" Dāņu mākslas un rotu lietu izstāde sāksies 15. oktobrī Ņujorkas Metropolitāna muzejā. Eksponātus divi kuģi atveda no Dānijas jau augusta sākumā. Pēc tam skate ceļos pa ASV", ka H. pavada šo izstādi.

Ir iespējams, ka H. meklēs kontaktus ar mūsu. Tāpat ir iespējams, ka viņam ir kādi sevišķi uzdevumi arī šajā zemē.

H. pārvalda angļu, vācu, latviešu, dāņu, franču un varbūt vēl citas valodas.

Ir palīdzīgs sakaru uzturēšanā ar Latviju.

SECRET

SECRET

ATTACHMENT B

PLAVINSKIS UN PUJĀTS.

Amerikas Latviešu Apvienības (Vašingtonā) kartotekā Pļavinsku vārds nav reģistrēts. Ir vienīgi K. PUJATA vārds. Pēdējā adrese ir: R.I., Milladore, Wis.

K. Pujāts pirms dažiem gadiem dzīvoja Milwaukee, Wis. Bija sabiedrīks, jautras dabas. Dziedāja DV Milwaukee, Wis. kori. Bija arī kādas Milwaukee latviešu draudzes runas vīrs. Ap 40 gadus vecs, glīta paskata, smaidīgs un "šiverīgs". Pirms kādiem 4 vai 5 gadiem nopirka patālu no Milwaukee farmu un kops tā laika latviešu sabiedrībā Milwaukee nav rādījies. Viņa pazīpas domā, ka K. Pujāts ir ļoti pozitīvs sabiedrības loceklis, nacionāli noskaņots.

Kāds cits PUJĀTS dzīvojis Toronto, Ont., Canada. Latviešu sabiedrībā apgrozoties maz. Tā kā par viņu informāciju iegūt pagrūti.

PLAVINSKIS (ģimene) dzīvo Niagara Falls, Ont., Canada. Pats Pļavinskis, tāpat viņa kundze ir sabiedrīki. Vīrs dzied pazīstamā latviešu (Viestura) kori. Tāpat Pļ. kundze ir rosīga turienes latviešu sabiedriskā dzīvē. Negatīvas informācijas par viņiem nav.

Kāda cita Pļavinsku ģimene dzīvojis Toronto, Ont., Canada. Latviešu sabiedrībā maz pazīstami. Informāciju grūtāki iegūt.

Ir iespējams, ka gan Kanādas Pujāts un tāpat Pļavinski varot būt kreisi noskaņoti. Bet drošas informācijas (pazīšanās trūkuma pēc) nav.

Information furnished to AERIKO/2 by
V. MUKTS, Chairman of Daugavas Venogji in
Cleveland, Ohio.

SECRET

SECRET

ATTACHMENT C

10. John HAZNERS, apm. 40 g. vecs, precējies, trīs mazi bērni (pēdējie divi apm. 2.g.v.)
Nodarbošanās - televīzijas tehniķis (vai inženieris). Ģimnis Latvijā, Slokā.
Tēvs bija ilgus gadus Slokā baznīcas ērgelnieks, mira Klīvlendē, tāpat māte. Pēdējā
jau agrāki bija dzīvojusi ASV, pēc tam atgriezusēs Latvijā un uz Ameriku atkal
atbraukusi pēc II pas.kara.

J.H. vecāki bija Slokas sabiedrībā ļoti pazīstami. Tēvs bija pazīstams arī kā
komponists un orķestra vadītājs.

Fats J.H. ir bijis karavīrs, tehniskām zināšanām apdāvināts, sabiedrīks un ar
labām novērošanas spējām. Latvijā dzīvo attālāki radi.

Adrese: 3636 W. 130th St., Cleveland, Ohio. Tel. WI 1-9323

- 2). Viktors ZEMESARĀJS, zem 40 g. vecs. Precējies. Bijis karavīrs latviešu legionā.
Ir Daugavas Vanagu apvienības valdes priekšsēdis Klīvlendē. Daudz sakaru ar
latviešu jaunātnes aprindām Klīvlendē. Enerģisks un uzņēmīgs.

Adrese: 12102 Miles Ave, Cleveland, Ohio. Tel. DI 1-9061

- 3) Kārlis SAUTINS, ap 55 g.v. Mācītājs, ir Klīvlendē sava latviešu draudze, strādā
arī kādā fabrikā. Ģimenē divi dēli, abi studenti, ap 22-25 gadus veci. Dēli ir
labi latviešu zēni, uzņēmīgi.

Adrese: 1518 Rosewood, Cleveland, Ohio. Tel. AC 1-3891

- 4) Teofilis CIRKELIS, 55.g. vecs, jurists. Strādā kādā fabrikā. Ļoti sabiedrīks. Plaša
pazīšanās Klīvlendes latviešu aprindās. Precējies. Ģimenē dzīvo precējusēs meita,
dēls precējies un dzīvo Kalifornijā.

T.C. jādoms ir sakaros ar attiecīgām dienesta vietām. Liels pretkomunisma cini-
tājs. Var dot vajadzīgās ziņas par latviešu jaunākās pasauzdes izmantošanu.

Liels mākslas cienītājs, māja pilna ar latviešu gleznām. Reizēm bohēmīks.

Adrese: 2252 Rexwood, Cleveland. Tel. YE 2-2243

- 5) Emīls Sakss, ap 50 g.v. Precējies, ģimenē dēls un divas meitas. Jaunākā meita
baletdejotāja (vēl mācas). Diezgan apdāvināta. E.S. pēc profesijas ir kugu inže-
nieris. Latvijā strādājis Līepājas ostā, tad pēc 2.pas.kara savā profesijā Kanā-
dā un tagad Klīvlendē. Ļoti sabiedrīks, dziesmu draugs. Ļoti labi pārzina Līe-
pājas ostas būves. Aktīvs arī DV organizācijā. 2.pas.karā nav piedalījies.

Adrese: 1862 Rosent, Cleveland, Ohio. Tel. PO 1-5539.

SECRET

SECRET

ATTACHMENT D

G.J.King (agrāk Gundars Ķēniņš), BBA, University of Oregon; MBA, Stanford University; Assistant Professor of Management and Economics, Pacific Lutheran University, Tacoma, Washington.

Adrese: 3102 Stelling Drive, PAID ALTO, California.
Adrese (skolā, pēc 1.sept.1960) Pacific Lutheran University,
School of Business Administration,
TACOMA 44, Washington.

Zem 40 g.vecs. Precējies, sieva Ilga(?), ģimenē viens bērns (laikam meitene). Ģimenē dzīvo arī sievas māte. Kundze pazīstama sabiedriska darbiniece latviešu kolonijā Kalifornijā. Spēlē arī teātri. Arī G.K. ir pazīstams latviešu sabiedriska darbinieks. Līdz š.g.vasarai redzēja kādu vietējo latviešu izdevumu (Kalifornijas Zīpas vai tml.nosaukumu). Latviešu sabiedrībā lieta agrāko uzvārdu - Ķēniņš. Korejas kara veterānis. Savam doktora darbam izmanto tēmatu, kas skar saimnieciskos un sociālos apstākļus okupētā Latvijā. Daudz interesējas par apstākļiem okupētā Latvijā. Uzpēnīgs un strādīgs. Spraustos mērķus prot sasniegt.

Vīps nāk no ļoti pazīstamas latviešu intelektuāļu ģimenes.

Tēvs Atis Ķēniņš, 86 g.vecs dzīvo Latvijā. Ar dēlu ir sakaros. Tēvs bija pazīstams dzejnieks un politiķis. 1931-33.gadam bija izglītības un tieslietu ministrs Latvijā. 1940.gadā bija galvenais iniciators pretkomunistiskām akcijām. 1941.gadā tika deportēts uz Sibīriju, bet vēlāk atgriezās Latvijā, tagad dzīvo Rīgā.

Māte Austrā Dāle pazīstama latviešu dzejniece. Mirusi Latvijā. Daudz populāru latviešu dzeju. Izdotas arī vīps dzeju grāmatas.

Mātes brālis Viktors Dāle, bija pazīstams latviešu tiesībnieks. Mira pag. gadi pavasarī Ņujorkā.

Gundara Ķ. brālis (pusbrālis ?) ir pazīstams latviešu komponists Tālvāldis Ķēniņš. Dzīvo Toronto, Kanādā. Kā komponists pazīstams arī ārpus latviešu aprindām. Mūziku studējis Latvijā un Francijā, kur beidzis arī Parīzes nacionālās konservatorijas kompozīcijas klasi.

SECRET

Kāda Latvijas apmeklētāja stāsts.

ATTACHMENT E

"bij. Valsts Presidents, Kārlis Ulmanis, bija jāizolē no tautas, lai izvairītos no varbūtējiem nemieriem" stāsta viens no ekskursantiem, kurš nesen bijis Latvijā, dzimtenē, kurū nav redzējis kopš vairāk kā pieciem gadu desmitiem. Uz jautājumu, vai viņš ir ko dzirdējis par mūsu bij. Valsts Prezidenta likteni, dzirdu noteiktu atbildi: "Jā. Viņš vadīja kādu lopkopības kolhozu, bija šī kolhoza priekšnieks." Nepārtraucu viņa stāstījumu, jo būtu vērtīgi viņu pārliecināt, ka mūsu Valsts Presidents nav vis bijis kāda kolhoza priekšnieks, bet gan cūkkopis...

"Rīgā, uz Ļeņina ielas, ir skaists piemineklis, kas uzcelts Ulmanim. Ļoti daudz apstādījumu, puķu. Daudz skaistu dārzu. Iesākti darbi Pētera baznīcas atjaunošanai. Rīgā cilvēki gērbi pat labāk kā Maskavā. Sievietes nevarētu atšķirt, vai ir vietējās, vai arī tūristes, jo visas gērbušās glīti, bet citādi jau ar vīriešiem, tie gērbušies sliktāk. Transports mums bija par brīvu autobusos un citūr. Varējām braukt kur vien gribējām, bet daudz vairāk varēja redzēt ar pavadonu palīdzību. Rīgā aptuveni 50% ir krievu. Uniformās tērptu karavīru redzēju maz, bet tie, kas tika redzēti, stāigāja ar portfeliem. Redzēju kolhozu pie Bauskas. Tas bija priekšzīmīgs. Visi modernizēti.

Firmklasīgi dzīvo zvejnieki Zvejniekciemā. Viņu alga ir ap 1000 rubļu mēnesī, katram ģimenes mājīpa. Veikali ir pārpildīti, bet cenas, salīdzinot ar mūsējām, ir padārgas /piem. vīriešu uzvalks ir ap 75 dolāri./ Jelgava ir atjaunota, ļoti skaista. Sarunās ar latviešiem, bija dažādi piedzīvojumi. Ir tādi, kas jautā un atbild brīvi, bet bija arī tādi, kas neuzticējās un baidījās no spiegiem. Cilvēki brīvi izteica savas domas par Ungārijas nemieriem un to apspiešanu. Brīnījās, kamdēļ revolucionāri aizbēga no mājām, vajadzēja palikt tur un domstarpības tiktu izvēdinātas. Ne izbraucot, ne izbraucot mūsu bagāžu nekontrolēja. Vīzu saņemām samērā viegli, tikai bija jāizpilda sīkas aptaujas lapas. Rīgas viesnīcā cena bija apm. 300 rubļu par 30 dienām. Varējām iet un nākt kā vēlējamies, tikai pasēs visiem bija jānodod viesnīcā, pierakstīties policijā un, ja braucam uz citu vietu, tad bija tas pats. Radus un draugus varējām apmeklēt katrā laikā, tikai palikt pie viņiem pārņēkšpot nevarēja. Arī atvaļinājuma laikā, noteikti vajadzēja pemt istabu Rīgas viesnīcā, nevis apmesties pie pazīstamiem. Vienīgi Liepāju mums nelāva apskatīt.

Dzīvokļu jautājums ir komplikēts. Daudziem ir labi dzīvokļi, pat ģimenes mājīpas, bet ir arī tādi, kas dalās ar citiem. Tautieši brīnījās, kamdēļ nebrauc vairāk latviešu ciemos no aizjūras, katru gaidot, kam vien ir vēlēšanās braukt. "Šai vietā pārtraucu stāstītāju ar jautājumu: "Bet, vai tiem, kas vēlētos izmantot šo laipno ielūgumu, būtu garantēta arī izbraukšana atpakaļ?" Uz šo jautājumu stāstītājs nevarēja atbildēt, nēesot jautājis, nēesot pat domājis par šo jautājumu. Tālāk viņš stāstīja par paciņām, kas pienāk no aizjūras zemēm. Paciņās esot ļoti sliktas kvalitātes preces, vecas drēbes, par ko pukojas saņē-mēji. Valdībai savukārt nepatīk paku sūtījumi, jo zeļ melntirzniecība. Jautāju: "Kā tautieši skatās uz tā saucamiem bijušiem DP?"- atbildēja, ka uz DP neviens neskatās labi. Viņiem nepatīk, ka DP viņiem ceļot nesleву presē. Nezinot īsto dzīvi Latvijā, bet stabulē pēc Hitlera stabules. No autoriem, visvairāk iecienīts ir Blaumanis, bet daudz dzird arī par Vili Lāci. Rīgā atvērta jauna stacija, ļoti moderna. Tauta nopietni seko politisko jautājumu atrisināšanai, negrib kara. Dzimtenes Balss redakcija ir Rīgā, bet avīze iznāk Vācijā. Viens no līdzstrādniekiem, labprāt vēlētos sarakstīties ar literātiem šeit, bet tikai caur organizāciju /resp. redakciju, nevis personīgi/

SECRET

Jautāju: "Cik labi viņi ir informēti par mūsu preses izdevumiem?" - Atbildē pārsteidzot: "Ļoti labi. Viņiem pienāk visas grāmatas, avīzes, "Kurmāli", tikai stāstītāja neapņēma pabeigt, kas tas viņiem piesata un brīnījās, ka daļa labs grāmatu sūtījums ceļā "noklīst".

"Darbs šeit ir vispār šķēršļa garša bez rūpēm. Saņem pensijas. Pēc 20 gadiem nodarbinātības fabrikā, strādnieki saņem no 600-800 rubļu pensijas un nestrādā tālāk /nodomi/ nav jāmaksā. Visi saņem ārstniecību par brīvu. Īpaši ir ar mīru, tā trakums stipri izkļūstams Rīgā.

"Mūsu vienīgā apkalpo latvieši, bet vairs vē strādā krievi. Dabiski svēti bija brīnīši, lasi reorganizēts transports." Izjautāju, vai tāpat, ka daudzās beznīcās tagad iekārtotas noliktavas, atbilde bij: "Jā. Bet mazāji gan."

Jautāju: "Vai jūsu gaitas tika izsekotas?" - cieniņš pasmaidīja un atbildēja: "Neviens mums nesekoja. Atceros kādu no līdzbraucējiem, kuram bija interesants piedzīvojums. Viņš sadomāja aizbraukt viens pats uz Lietuvu, apciemot kādus radus, vai pazīstamos, bet negribēja, lai par viņa nodomu kāds ko zinātu, tamdēļ arī nevienam neteica, bet no vienīcas pazuda. Viņš nokļuva līdz robežai, bet tur viņu sagaidīja un atveda atpakaļ uz vieniņu. Pavadonji smējās un pateica, ka viņš jau varot braukt arī uz Lietuvu, tikai dokumenti jāpāņemot līdzī... / Šķita, ka stāstītājam pat prātā neņērāca doma, kamdēļ un kā tas nācās, ka "pavadonģ" gadījās visūr, istā laikā un vietā.../

Visvairāk viņš ir dzirdējis par Ulmani un labprāt kavējās pārdomās par "nebaltām dienām, kas tautai bija jāpārcieš šī diktatora laikā". Stāstījums ir pilns pretrunu, varētu jautāt: "kamdēļ tad vēl tiek pušķots šī "diktatora" pieminekļis, ja tautai bijis tik neciešami viņa valdīšanas laikā"? , varētu jautāt daudz, bet vai tas mainītu stāstītāja pašpārliecību? Cilvēks, kas Latvijas brīvības gadus nav redzējis, zin ļoti maz, vai prīsam nēko, par dzimtenes atplaukšanu pēc 1. pasaules kara, ir pārliecināts, ka tagadne ir tieši tāda, kādai tai vajaga būt. Var nojaust, ka dzimtene viņam ir mīļa, sirdij tuva, tīkei skumjas par to, cik ļoti pārprasta ir brīvības nozīme.

"Tagad galvenie noteicēji ir tauta, nevis kāds diktators" turpina cieniņš "notiek vēlēšanas un tiek valdībā ievēlēti tie, ko vēlas tauta. Ja Ungāru revolucionāri nebūtu aizbēguši no dzimtenes, tad arī viņi piedalītos savas dzimtenes valdības izvēlē, viņu prasības būtu ievērotas." Šķiet, ka starp mums ir neizteikts norādījums, ka arī mēs, "dīpīši", ja būtu palikuši toreiz dzimtenē, tagad veidotu tur labāku, gaišāku nākotni, nevis klejotu svešumā un "apnētātu ar dubļiem palicējus". Atceroties Ungāru patriotu likteni, gribas jautāt: "Vai ziniet, kas notika ar tiem, kas iedrošinājās sacelties?... un vai tas pats nenotiktu ar mums? ar visiem tiem, kas iedrošinātos vēlēties to, kas nesaskan ar partijas gribu?" Savu stāstījumu cieniņš nobeidz ar pārdomām: "Kamdēļ" tautas, kas pati pieprasījusi sevi uzņemt Padomju Republikā, tik daudzi aizgājuši svešumā". Zinu, ka cilvēki zin un redz tikai to, ko grib zināt, grib redzēt, tamdēļ būtu vēltīgi skaidrot to, kas jau tik daudzas reizes skaidrots visai pasaulei...

Iztaujātais bija Latvijā sovasar, jūlijā. Viņš ir vecs latviešu emigrants. Ieradies ASV pēc 1905. gada revolūcijas Latvijā. Dzīvo Cikāgā vai tās tuvumā. Uzvārds laikam ir Vilks, bet to varu tuvāki nokaidrot (uzvārdu, adresi etc.)

Sept, 1960g.

SECRET

Militārais stavoklis

Lai apmierinātu Padomju Savienības imperialistiskās tiekmes, lielās rietumu demokrātijas peckaņa posmā pieļāva taj okupēt visu austrumu Eiropu, cerība, ka ar so Austrumeiropas valstu pakļausanu tā būs apmierināta un pievērsīsies savām iekšējām problēmām.

Rietumu vadošie valsts vīri līdz pat Parīzes galotņu konferencē neizprata, ka komunisms ir mešāniska kustība, kas cēnsas sev pakļaut vīgu pasauli. Pasreiz Rietumu brīvā pēse liek lielas cerības uz domstarpībām Padomju Savienības un Ķīnas vadošo valsts vīru starpā. Mana uztvere šīs domstarpības nav ideoloģiska rakstura, jo abiem mērķis ir vienāds - pakļaut komunismam visu pasauli. Domstarpības drīzāk ir taktiskas dabas, jo Ķruscevs apzinas, ka izraisot atomkaņu, rietumuvalstu atmaksas trieciens tiks vērstas pret Padomju Savienību, liela daļa tag pilsētu un iedzīvotāju tiks iznīcināti un rūpniecība sagrauta, tanī pat laika Ķīna paliks samēra neskarta.

Ķemot vērā Ķīniešu sūraujo vairošanos, Ķīnas vadošie partijag vīri rau-gas ar bazām, kur pieaugošos cilvēku miljonus novirzīt. Tie labprāt redzētu Padomju Savienību un rietumu lielvalstis kaņa noasipojam, lai pēc tam būtu tresais spēks, kas pievāc uzvaras augļus.

Kremlja satrapi, kā liekas, so Ķīniešu komunistu viltību labi saprot, un tāpēc Ķruscevs atomkaņu izraisīt nevēlas, bet doma savu mērķi sasniegt propagandējot mieru un koeksistenci. Šī miera un koeksistences aizdēga, komunisti neatlaidīgi turpina meklēt un izmantot katru iespēju, lai grautu pastāvošo iekārtu rietumu bloka valstis un vajinātu vīgu pretestības spējas

Japanā, lai likvidētu tur esošās amerikāņu bāzes, tie sakūdiņa studejošo jaunatni un strādnieku arodbiedrības, izraisīja ielu cīņas un piespieda valdību atkāpties. Turcijā-izmantotja opezicijas partiju, lai sakūditu armiju un ar tās palīdzību gāztu valdību. Mazāzija - aktīvi atbalsta arābu nacina-listus, lai gāztu Rietumiem labvēlīgi noskaņotos valdniekus un nostiprinātu tur Padomju Savienībai draudzīgas valdības.

Lai nostiprinātu savu ietekmi Afrikā, komunisti neatlaidīgi kūda melnos iedzīvotājus pret baltajiem kolonistiem un ar rasu naida kurināšanu ir liela mērā nostiprinājuši savu ietekmi agrākajās rietumu valstu kolonijās. Neziēdojot neviena kaņavīrag bet tikai agitējot un sējot naidu, Padomju Savienība ir jau paspejusi nostiprināt savu ietekmi Kuba.

Ir tomēr valstis, kuņās komunisti ar savu ārdošo propagandu nekādas sekmes nespēj gūt. Šādās valstis tie propagandē mieru un koeksistenci, bet attiecīgas valsts vadošos valsts vīrus cēnsas pataisīt par kaņa kūditajiem, imperialistiem u.t.t. Šīs veselīgas rietumu demokrātijas komunisti cer ar savu miera propagandu iemidzināt un panākt so valstu aizsardzības spēku reducesānu. Spriezot pēc visam pazīmem, Padomju Savienības stratēģi nedoma, ka brīvas Rietumeiropas tautas kapitules bez cīņas, tāpēc tie uz so "pēdējo-kaņu" gatavojas visā nopietnība.

Ir pavisam skaidrs, ka arī trešo pasaules kaņu neizšķīrs atomieroču uzbrukums, bet, tāpat kā agrākos kaņos, pretinieka bruņotie spēki būs jāiznīcina un tā teritorija jāokupē ar ģemes spēkiem. Lai pasargātu sarkanās armijas trieciēna armijas no atomieroču iedarbības, paredzams, ka jau pirmajā kaņa diēnā ar strauju iebrukumu tās centīsies ielauzties ienaidnieka zemē, lai pret šīm sarkanās armijas vienībām sabiedroto spēku virsvadība nevarētu vērsties ar atomieročiem, neapdraudot sabiedrotos un sabiedroto zemju iedzīvotājus.

SECRET

2554

Kas attiecas uz okupēto Latviju, tad tajā ir stacionētas: 2 mech. divīzijas Jelgavas apkārtnē, 1 divīzija Liepājā, 1 - Rīgā un 1 - Daugavpīlī. Talvadam rakesu bāzes ir iekārtotas: Grobiņa, Piltene, Alsunga, Durbe un Tukuma.

No Gīpkas un Kolkašas raga rajona visi civilie dzīvotāji ir izvākti, un tā skaitas aizliegta joslā.

Kara dienestā iesauktie latviešu jaunekļi tiek sadalīti pa krievu kara spēka daļām un pa lielākai daļai iedalīti Sibīrijā stacionētās vienībās.

Ar DV organizācijas atbalstu, man ir izdevies samērā labi noorganizēt ziņu ievākšanu par dzīvi un darbu apstākļiem okupētajā Latvijā, bet arī DV organizācijai trūkst darbinieku, kas palīdzētu savāktās ziņas izvērtēt un lietderīgi izmantot.

Lai morāli stiprinātu tautiesus dzimtenē, tiem būtu griezama objektīva informācija par notikumiem kā Padomju Savienībā, tā brīvajā pasaulē. Pēc mana rīcībā gūstas informācijas, okupētajā Latvijā latviešu tautas eksistence ir liela mēra apdraudēta. No savas sēmes latvieši tiek izsūtīti un parvietoti darbes uz Sibīriju. Tani pat laikā Latvija liela skaitā tiek iepludināti krievi.

Pēdējā laikā vairāki trimdinieki ir gāņēmusi ielūgumu apciemot okupēto Latviju, šos ielūgumus gan izsūtā dažādas "kulturalas" organizācijas, bet patiesībā šie apciemojumi ir izplānoti okupantu propagandas vajadzībām:

- a) lai latviešu pretestību dzimtenē salauztu un parādītu tiem, ka no brīvas pasaules nekāds atbalsts nav gaidāms;
- b) lai lētīcīgos apmeklētājus izmantotu komunistu iekārtas un saanīgumu propagandai;
- c) lai ar dažādām pret apmeklētāju piederīgajiem piespiestu tos kļūt par cekašas ziņotājiem.

Padomju Savienībā komūnismā propaganda ir ieplānota vīgur. Ja kāds uz turieni braus un domā, ka viņš tur uzturēsies kā vienkāršs turists, tas smagi maldās, jo cekašas ir jau izplānojusi, ka sadu lētīcīgo turistu iesaistīt savas propagandas mašinerijā.

Šis ir šis referāts atstāstījums, kurš nolasīts Latvijas Atjaunošanas K. mitejas Eiropas centra pilnsapulcē š.g. 10/11. septembrī Bielefeld, Vācijā. Militārā stāvokļa atstāstījums (pēc mana prāta) ir stipri nepilnīgs un laikā tikai minētas ziņas, kādas referents atļaujas pateikt atklātā sēdē. Es domāju, ka DV rīcībā ir vēl sīkāka un plašāka informācija par militāriem apstākļiem okupētā Latvijā.

SECRET

ATTACHMENT H

ŽURNĀLU UN LAIKRAKSTU REDAKCIJU ADRESES
R I G A

Bērība	Gorkija ielā 6
Aģitatora bloknots	Gorkija ielā 3
Veselība	Konjaunātnes ielā 16
Dadzis	Vaiņu ielā 2
Darba Balss	E.Veidenbauma ielā 25
Latvijā Dziesoļnieks	Gogoļa ielā 3
Za roginu	Mītas ielā 1
Zvaigzne	Pērses ielā 10/12
Karogs	Kr.Barona ielā 12
Padomju Latvijas Komunisti	Gorkija ielā 3
Padomju Latvijas Kooperators	Blaumana ielā 22/24
Padomju Latvijas Sieviete	Padomju bulvāri 24
Padomju Latvijas Skola	Vaiņņ ielā 2
Padomju Jaunātnes	B laumana ielā 38/40
Rīgas Balss	Pērses ielā 10/12
Skolotāju avīze	Vaiņņ ielā 2
Sovetskaja Latvija	Veidenbauma ielā 25
Sovetskaja Moloģe	D irnavu ielā 57
Sports	Kirova ielā 2 b
Cīpa	Blaumana ielā 38/40
Literatūra un Māksla	Kr.Barona ielā 12
IPSRS Zinātņu Akadēmijas Vēstis	B laumana ielā 38/40

SECRET

SECRET

Latvijas PSR Ministriju AdreSES Rīgā

Auto-transporta un šoseju	Valņu ielā 1
Iekšlietu	Raiņa bulv. 6
Veselības aizsardzības	Skolas ielā 28
Arlietu	L.Paegles ielā 2
Komunālās un vietējās saimniecības	J.Almāna ielā 1
Kultūras	L.Paegles ielā 2
Mešsaimniecības un mežrūpniecības	Smilšu ielā 6
Izglītības	Valņu ielā 2
Sakaru	Kirova ielā 41/43
Lauksaimniecības	Komunāru bulv. 6
Sociālās nodrošināšanas	Gorkija ielā 38
Celtniecības	Komunāru bulv. 6
Tirdzniecības	Smilšu ielā 1
Finansu	Smilšu ielā 1
Tieslietu	Ļeņina ielā 34
Ministru padome	Ļeņina ielā 36
Valsts Tautas Saimniecības Padome	Smilšu ielā 1
LPSR Ministru Padomes Valsts plāna komisija	Ļeņina ielā 36
LPSR Ministru Padomes Padomju kontroles komisija	Ļeņina ielā 36
LPSR Ministru Padomes Valsts drošības komiteja	Ļeņina ielā 61
LPSR Ministru Padomes Fiziskās kultūras un sporta komiteja	Kirova ielā 2 b

SECRET

SECRET

PARTIJAS, VALSTS UN CITAS IESTADES RIGA

Republikāniskā Miera aizsardzības komiteja	Smilšu ielā 1
Rīgas garnizona priekšnieks	Raiņa bulv.4
Rīgas pasts	Leņina ielā 21
LPSR Augstākās Padomes Prezidijs	Komjaunātnes b. 11
Latvijas Telegrafa Agentūra	Palasta ielā 10
Latvijas Komunistu Partijas CK	Gorkija ielā 3
Latvijas Leņina KJS(komjaunātnes) CK	Gorkija ielā 3
Rīgas pionieru pils	Pionieru laukumā 3
Rīgas rajona Ev.-lut. baznīcas pārvalde	Leņina ielā 51
Latvijas Ev.-lut. baznīcas virsvalde	Kirova ielā 37
Žīdu reliģiskā kopība	Peitavas ielā 6/8
Pareizticīgo baznīcas pārvalde	Pils ielā 11
Baptistu bīskapa sēdeklis	Revolūcijas ielā 50-6
LPSR Sarkanais Krusts	Skolas ielā 28
Latvijas dzelzceļu pārvalde	Gogoļa ielā 3
Latvijas Arhitektu savienība	Torņu ielā 11
" Komponistu savienība	Kr.Barona ielā 12
" Rakstnieku savienība	Kr.Barona ielā 12
" Mākslinieku savienība	Kr.Barona ielā 12
Rīgas pils. Latvijas KP komiteja	Kirova ielā 45/47
" " Latvijas komjaunātnes komiteja	Kirova ielā 45/47
Rīgas rajona izpildkomiteja	Lāčplēša ielā 24
" " IKP komiteja	Lāčplēša ielā 24
" " komjaunātnes komiteja	Lāčplēša ielā 24

SECRET

SECRET

BIBLIOTEKAS RIGĀ

Valsts biblioteka	Bibliotekas ielā 5
Biblioteka doma poliāiāeskavo prosvēāēeniā	Skolas ielā 6
Medicinas zinātniskā biblioteka	Skolas ielā 28
Technisko zinātpu " "	17.jūniā laukumā 6
Valsts darbinieku arodbiedrības bibl.	L.Paegles ielā 6
Sakaru darbinieku, auto-transporta un āoseju arodbiedrības bibl.	Kirova ielā 41/43
Meāa, papīru un koka apstrādāāānas darbinieku arodbiedrības bibl.	Sverdlova ielā 39
Riāas rajona biblioteka	Lāāplāāā ielā 24
Latvijas Arodbiedrību padomes bibl.	13.Janvāra ielā 3
Fundamentālā biblioteka	Kommālā ielā 4
1. Riāas pilsātas biblioteka	Jāpina ielā 39
2. " " "	Zaļļu ielā 4
3. " " "	Kriāevas ielā 8
4. " " "	Miera ielā 55
5. " " "	Krāāotāāju ielā 32
7. " " "	Slokas ielā 76
8. " " "	Bolderāāā, Lielā ielā 29
9. " " "	Jāpina ielā 206
10. " " "	Suvorova ielā 30
11. " " "	K.Marksa ielā 20
12. " " "	Vienības gatvē 27
13. " " "	Maskavas ielā 185
14. " " "	Ciekurkalna l.līn. 66
15. " " "	Fr.Engelsa ielā 64
16. " " "	Ziemeļblāāzmas ielā 36

SECRET

17.	Rīgas pilsētas biblioteka	Ņometņu ielā 8a
18.	" " "	Komunāru bālv. 9
20.	" " "	Aptiekas ielā 14
21.	" " "	Jaunciemā, l. līn. 70
22.	" " "	Ļepina ielā 283
23.	" " "	Pils ielā 18
25.	" " "	Jūrmalas gatvē 99
26.	" " "	Suvorova ielā 22 124
27.	" " "	Ļepina ielā 400
29.	" " "	Kalnciema ielā 148
31.	" " "	Ernestīnes ielā 21a
32.	" " "	Kokneses prosp. 18
33.	" " bērnu bibl.	Maskavas ielā 30
34.	" " bērnu un jauniešu bibl.	Suvorova ielā 105
36.	" " biblioteka	Slokas ielā 25
37.	" " "	Gorkija ielā 125

SECRET

SLIMNICAS RIGA

1.kliniskā	Sarkanarmijas ielā 5
3.pilsētas	Maskavas ielā 122/128
4.apvienotā	J.Asara ielā 3
5.slimnīca	E.Veidenbauma ielā 13
1.bērnu slimnīca	Vienības gatvē 45
Latvijas dzelzceļu bērnu slimnīca	Fr.Deglava ielā 33
2.apvienotā bērnu slimnīca	Mēdnieku ielā 6b
Bērnu tuberkulozes slimnīca	Daugavgrīvas ielā 6
Rīgas pils.infekciju slimnīca	Līnezera ielā 3
Klīniskā republikāniskā slimnīca	Pilsonešu ielā 13
R. republikāniskā kaulu tuberkulozes slimn.	Altonovas ielā 6
Latvijas dzelzceļu slimnīca	Merkļa ielā 21
MVD slimnīca	E.Veidenbauma ielā 19/21
Veselības aizsardzības ministrijas slimnīca	Sverdlova ielā 15
R. republikāniskā nervu slimnīca	Aptiekas ielā 1
Rīgas pils. tuberkulozes slimnīca	Pērnavas ielā 70

SECRET

SECRET

BANKAS RIGĀ

PSRS Valsts Banka,
Latvijas republ.kantoris

Gorkija ielā 2a

IPSR Komunālā Banka

Pils ielā 23

PSRS Rūpniecības Banka
Latvijas republ.kantoris

Smilšu ielā 3

PSRS Lauksaimniecības Banka
Latvijas republ.kantoris

Pils ielā 23

SECRET

SECRET

VIESNICAS RIGA

Aurora	Suvarova ielā 5
Viktorija	Suvarova ielā 55
Daugava	Kirova ielā 3
Kolchoznieku nams	Vienības gatvē 38
Metropole	Padomju bulv.36
Rīga	Padomju bulv. 22
Saulīte	Merķaļa ielā 12
Sports	Gogoļa ielā 5
Daugavas Stadiona viesn.	Lānijas ielā 1
Stalingrad	Raiņa bulv. 33
Tempo (Tempo)	Kr.Barona ielā 20/22

RESTORANI RIGA

Amur (Amur)	I.Sudmaļa ielā 4
Astorija	Audēju ielā 16
Vecā Rīga	P.Stučkas ielā 7
Jelgava	M.Nometņu ielā 30
Kavkaz	Merķaļa ielā 8
Līra	Dzirnāvu ielā 45/47
Metropole	Padomju bulv.36
Moskva	Kirova ielā 53
Rīga	Padomju bulv. 22
Sports	Kokneses prosp.35
Staburags	Suvarova ielā 55
Tallin	Gorkija ielā 27/29

SECRET

SECRET

KAFEJNICAS RIGA

Vidzeme	Ļepina ielā 83
Kavkas	Ļepina ielā 32
Kavkas	Meķeļa ielā 8
Īģo	Ļepina ielā 114
Lāra	Vaiņu ielā 9
Luma	Padomju bulv. 18
N Ica	Ļepina ielā 70
Parīka	P.Stučkas ielā 2a
Pegass	Kr.Barona ielā 12
Sigulda	Gorkija ielā 25
Turaīda	P.Stučkas ielā 55
Flora	Ļepina ielā 35
Rīga	Vaiņu ielā 18

SECRET

SECRET

AUGSTAKAS MACIBAS IESTĀDES RIGĀ
(arī institūcijas)

P.Stučkas Latvijas Valsts Universitāte	Raiņa bulv.19
Latvijas Lauksaimniecības Akadēmija (patreiz pārceļas uz Jelgavu, adrese būs Jelgavā, pils)	Ausekļa ielā 5
Latvijas Valsts Mākslas Akadēmija	Komunāru bulv.13
Medicīnas institūts	Padomju bulv.12
Marksisma-Lēņinisma vakara universitāte	Gorkija ielā 35
IPSR Zinātņu akadēmija	Smilšu ielā 1

Zinātņu akadēmijas institūti:

Arhitektūras un būvniecības	Smilšu ielā 1
Bioloģijas	Kleistos, caur Rīgu
Ģeoloģijas un derīgo izrakteņu	Hanzas 2a
Vēstures	Smilšu ielā 1
Mežsaimniecības	Kalēžu ielā 10/12
Mašīnu vadīšanas	17.jūnija laukumā 6
Mikrobioloģijas	Kleistos
Organiskās sintēzes	Kalēžu ielā 10/12
Fizikas	Turģeņeva ielā 19
Ķīmijas	Smilšu ielā 1
Ekonomikas	Turģeņeva ielā 19
Ekspērimētālās medicīnas	Altonovas ielā 6
Enerģijas un elektro-technikas	Kalēžu ielā 10/12
Valodas un literatūras	Kr.Barona ielā 4

Latvijas KP CK vēstures institūts	Raiņa bulv.15
Rīgas Pedagoģiskais institūts	Raiņa bulv.29
Fizikālās Kultūras institūts	Komunāru bulv.10
Zemes pētīšanas institūts	Kalēžu ielā 10/12
Latvijas Valsts J.Vītola konservatorija	Kr.Barona ielā 1

SECRET

SECRET

Rūpniecības politehnikums Gorkija ielā 10
Rīgas politehnikums Vecpilsētā 2
Latvijas Valsts Politehniskais institūts K. Jaunātnes bulvārī

MUZEJI RĪGĀ

Valsts Mākslas Muzejs Pionieru lauk. 3
LPSR Vēstures Muzejs Pionieru laukumā 3
Medicīnas vēstures muzejs L. Paegles ielā 1
Rīgas Valsts vēsturiskais muzejs Palasta ielā 9
Valsts latviešu un krievu mākslas muzejs Gorkija ielā 10
J. Raipa literatūras muzejs Pionieru laukumā 3
Dabas muzejs Kr. Barona ielā 4
LPSR Revolūcijas muzejs Smilšu ielā 20

SECRET

SECRET

ARMIJAS UN MILICIJAS IESTADES RIGA

Rīgas garnizona priekšnieks	Raiņa bulv.4
Rīgas ostas un Rīgas rajona jūras kara komendantūra (Vojenno-morskaja komendantūra vodnogo rajona i porta Rigi)	Eksporta ielā 6
IPSR Kara komisariats (Voennij komissariat Latvijas SSR)	Raiņa bulv.4
Maskavas rajona Kara komisariats (Voennij komissariat Moskovskago rajona)	Vilānu (Vilānu) ielā 11
Proletāriešu rajona Kara komisariats (Voennij komissariat proletarskago rajona)	Miera ielā 53
Apvienotais Rīgas rajona Kara komisariats (Voennij komissariat, objeginnonij, Rižskij rajonij)	Maskavas ielā 95
Lenina rajona Kara komisariats (Voennij komissariat Leninskogo rajona)	Kalneciema ielā 11b
Voentorg - pārvalde	Skolas ielā 13
Rīgas nodaļa	Lenina ielā 13
IPSR MVD Milicijas pārvalde (Upravļenijs milicij MVD LSSR)	Raiņa bulv.5
Rīgas pilsētas Milicijas pārvalde (Upravļenijs milicij goroda Rigi)	Padomju bulv.7
Lenina rajona Milicijas nodaļa (Otgel milicij Leninskago rajona)	Kugu ielā 15
Maskavas rajona Milicijas nodaļa	Gogoļa ielā 7a
Proletāriešu rajona " "	Gorkija ielā 103
Milicijas ceļu (satiksmes) nodaļa (Dorožnij otgel milicij)	Merķeļa ielā 7
Milicijas ūdens satiksmes nodaļa (Bodnij otgel milicij)	Merķeļa ielā 7
Milicijas upju (satiksmes) nodaļa (Rečnoj otgel milicij)	Daugavgrīvas ielā 5

SECRET

